

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI
Anlaşmalar Genel Müdürlüğü

Tarih : 15.06.2015
Sayı : 15-019

Konu : Türkiye Hizmet Sektörleri Rekabet Gücü Analizi Projesi Raporlarının Değerlendirilmesi
İlgi : 02.06.2015 tarih ve 70655 sayılı yazınız

“Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü Özet Bulgular, Strateji ve Eylem Önerileri Rapor Taslağı” konusunda Derneğimizin görüşlerini almanızdan dolayı teşekkür ederiz.

Serbest Telekomünikasyon İşletmeciliğini yakından ilgilendiren söz konusu taslak, Derneğimiz Üyeleri tarafından detaylı olarak incelenmiş ve görüşlerimiz ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz,

Saygılarımızla,

Ridvan UĞURLU
Genel Sekreter

Yusuf Ata ARIAK
Yönetim Kurulu Başkanı

TELKODER

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği

EK: Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü Özet Bulgular, Strateji ve Eylem Önerileri Rapor Taslağı
Hakkında TELKODER Görüşleri

HİZMET SEKTÖRLERİ REKABET GÜCÜ ANALİZİ

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü Özet Bulgular, Strateji ve Eylem Önerileri Rapor Taslağı

TELKODER ÖNERİLERİ - 15.06.2015

Raporun geneli incelendiğinde altı farklı ana stratejiye yer verildiğini ancak BİT sektörünün en önemli bileşeni olan “Elektronik Haberleşme Sektörü”ne yönelik stratejilerin 6. *Altyapının Güçlendirilmesi* başlığı altında toplandığı görülmektedir. Söz konusu ana strateji incelendiğinde, belirlenen eylemlerin sektörün fiili yapısını ve ileriye yönelik ihtiyaçları belirlemede çok yeterli olmadığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, birden beşe kadar belirlenen ana stratejilerin tamamı için olmazsa olmaz niteliği taşıyan “Genişbant Altyapısı”nın ayrı bir ana strateji başlığı altında yer almasının doğru olacağı düşünülmektedir. Detay görüşlerimize aşağıda yer verilmektedir.

- ✓ Bilindiği üzere, elektronik haberleşme sektörünün, ülkemiz için ekonomik büyüme ve rekabet açısından kritik bir öneme sahiptir. Hatta yapılan analizler neticesinde, elektronik haberleşme sektörünün 1 birimlik büyümesinin ekonomik çarpan etkisiyle toplam ülke ekonomisinin büyümesine 1.8’lik bir etki yaptığı tahmin edilmektedir. Ayrıca, sektördeki yenilikçilik ve dinamizmin, ülke genelinde rekabetçiliği ve istihdamı arttırdığı, ekonomik büyümeyi ve verimliliği hızlandırdığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede, söz konusu sektörde hayati öneme sahip olan yüksek hızlı iletişim/genişbant altyapısının tesis edilmesi ve yaygınlaştırılması ülkemiz için hayati öneme sahiptir. Bu nedenle, “Altyapının Güçlendirilmesi” başlıklı 6. Ana strateji içerisinde yer alan “İletişim Altyapısının Güçlendirilmesi” eylemin ayrı bir ana başlık olarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir. (Bu durumda, 6. Ana stratejinin de yeniden düzenlenmesi gerekebilecektir.)
- ✓ 7. Ana madde olarak belirlenecek “ İletişim/Genişbant Altyapısının Güçlendirilmesi” için aşağıdaki eylem planlarının belirlenmesi yerinde olacaktır;

7. İLETİŞİM/GENİŞBANT ALTYAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

- 7.1. Ulusal Genişbant Stratejisinin Hazırlanması
- 7.2. Fiber Şebekenin Yaygınlaştırılması
- 7.3. İnternet Değişim Noktası Kurulumunun Desteklenmesi
- 7.4. Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi (EHABS) oluşturulması

Yukarıda belirtilen eylem planlarına ilişkin olarak detay açıklama ve gerekçelerimiz aşağıda yer almaktadır;

7.1. Ulusal Genişbant Stratejisinin Hazırlanması

Bu ana strateji, Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan 2015-2018 Bilgi Toplumu Teknolojisi Stratejileri ve Eylem Planı, Genişbant Hedefleri ve Genişbant Eylem Planında¹ yer almaktadır. Söz konusu stratejinin temel politikası, Bilgi Toplumu Stratejisi ile uyumlu ulusal genişbant stratejisinin hazırlanması ve bu stratejide 2018 yılı için belirlenecek genişbant hedeflerinin nasıl hayata geçirileceğinin detaylandırılmasıdır.

Ülkemizde, elektronik haberleşme sektöründe çok büyük bir paya sahip olan ve tüm dünyada ülkelerin gelişmişlik seviyesi olarak görülen genişbant hizmetlerine yönelik henüz bir strateji benimsenmemiş olması önemli bir eksikliklerdir. Bilindiği üzere, AB ülkelerinde kabul edilen 2020 Sayısal Gündem kapsamında genişbant hedefleri belirlenmiştir². Bu hedeflerden biri de, 2020 itibarı ile bağlantılarının %50'den fazlasının hızı 100Mbps, %100'ünün ise 30Mbps olması yer almaktadır. Ülkemiz için de benzer bir metodoloji ile, hedef gösterilen bir tarihe kadar ülke genelinde minimum genişbant hızının belirlenmesi ve bu hedef doğrultusunda izlenmesi gereken politikaların ortaya konulacağı bir strateji hazırlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

7.2. Fiber Şebekenin Yaygınlaştırılması

İnternet hızı ve yaygınlığı, ülkelerin gelişimi ve buna bağlı olarak refah seviyelerinin artışı için kritik öneme sahiptir. Her eve, her işyerine hızlı haberleşme altyapısı kurulması Türkiye'nin uluslararası düzeyde rekabet gücünün artırılması ve Türkiye ekonomisinin sayılı ekonomiler arasına girebilmesi için olmazsa olmaz bir öneme sahiptir. Bilgi toplumuna dönüşüm yolunda güçlü bir Türkiye için büyük önem taşıyan Fiber İnternet'in önündeki engellerin kaldırılması ve rekabetin artması konusu sadece elektronik haberleşme sektörü açısından değil ülkemiz ekonomisi, gelişmişlik ve kalkınma seviyesi için de çok kritik bir öneme sahiptir. Bu alandaki gecikme veya hatalı bir politikanın, telafisi çok zor bir geri kalışa yol açabileceği değerlendirilmektedir.

¹http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/640/20152018_bilgi_toplumu_stratejisi_ve_eylem_plani.pdf

²<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/broadband-europe>

Ülkemizde fiber şebekelerin kurulabilmesi ve yaygınlaştırılabilmesi için ülkemizde mevzuat ile tanımlanmış olan iki yöntem bulunmaktadır. Bunlardan biri "Geçiş Hakkı"dır. Bakanlıkça yürütülen çalışmaların neticesinde geçiş hakkı uygulamasına yönelik mevzuat çalışması tamamlanmıştır. Ancak, uygulamada yaşanan aşağıdaki sorunlar nedeni ile geçiş hakkı uygulaması tam olarak hayata geçirilememiştir;

- Belediyeler Bakanlıkça verilen Geçiş Hakkını tanımamaktadır.
- Belediye ve Organize sanayi Bölgelerinin (OSB) işletiminde bulunan altyapılar kapsam dışı bırakılmaktadır.
- Mevcut mevzuata göre, işletmeciler, talepte bulunulan güzergahın tesis paylaşımına uygun olmadığı tespit edilmesi halinde Geçiş Hakkı başvurusunda bulunabilmektedir. Ancak, Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi'nin (EHABS) henüz faaliyete geçmemiş olması sebebiyle İşletmecilerin tesis paylaşımı talebinde bulunmak istediği güzergâhların tesis paylaşımına uygun olup olmadığı tespitini sınırlı veya imkânsız olabilmekte, işletmecilerin gereksiz yere birden fazla başvuru ücreti, keşif ücreti gibi ücretlerin ödemesine ve ayrıca kendi altyapısının tesisinde zaman kaybına sebebiyet vermektedir.

Bir diğer yöntem olan "Tesis Paylaşımı" ise Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından düzenlenmektedir. BTK tarafından Tesis paylaşımı konusunda yapılan düzenlemeler tamamlanmış olmasına rağmen henüz etkin olarak uygulanamamıştır. Tesis paylaşımının teknik ve idari koşullarına dair düzenlemeler ihtiyaçlara cevap vermemektedir. Ayrıca, uygulamada Türk Telekom tarafından işletmecilerin maliyetlerini arttırıcı talep ve yaklaşımlar tesis paylaşımının hayata geçmesi önünde engel teşkil etmektedir. Bununla birlikte, Türk Telekom'un kendi iç işleyişinde yaşanan sorunlar da bu düzenlemenin uygulanmasını imkânsız kılmaktadır.

BTK, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve sektör oyuncularının koordinasyonu ile bu sorunların bir an önce çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

7.3. İnternet Değişim Noktası Kurulumunun Desteklenmesi

Yine Kalkınma bakanlığı tarafından hazırlanan 2015-2018 Bilgi Toplumu Teknolojisi Stratejileri ve Eylem Planı, Genişbant Hedefleri ve Genişbant Eylem Planı kapsamında yer

alan bu strateji de elektronik haberleşme sektörü açısından kritik öneme sahip olan bir konudur.

Ülkemizde içerik yurtiçi ve yurt dışındaki birçok veri merkezinden yayınlanmaktadır. Veri Merkezi sektörünün yeterince güçlenememesinin bir nedeni de ülkemizde İnternet Değişim Noktasının (İDN) bulunmamasıdır. Bu durumun doğal bir sonucu olarak da ülkemizde barınabilecek içeriğin çok büyük bir kısmının yurtdışına çıkmasına yol açmaktadır. Ülkemizde, İDN kurulması, siber güvenliğin sağlanmasına, ağ performansın artmasına, servis kalitesinin artmasına, uzun mesafe bağlantı maliyetlerinin ortadan kalkmasına, daha yüksek hızlı ve daha ucuz bağlantı sayesinde yeni ulusal içerik sağlayıcıları ve servislerin oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Bu stratejinin gerçekleştirilmesi ile, Türkiye'nin uluslararası bir veri iletim merkezi olmasına yönelik tedbirlerin alınması, bu kapsamda, internet değişim noktalarının oluşturulmasına yönelik ihtiyaç duyulan mevzuat çalışmalarının tamamlanması, bu alana uluslararası yatırımı çekmek için vergi muafiyeti, yer tahsisi ve enerji desteği gibi teşviklerin verilmesi sağlanabilecektir.

7.4. Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi (EHABS) oluşturulması

Sektördeki işletmecilerin, yatırımcıların ve düzenleyicinin en verimli ve doğru kararları alması bakımından Bilişim Atlasının en kısa sürede oluşturulmasının önemli fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir. EHABS uygulamasıyla fiber optik kablo altyapısı hakkında; Altyapıya sahip olan işletmeci, Uzunluğu (km), Kapasitesi (GB), Güzergâhı (Adres veya coğrafi yer bilgisi), Boş kapasite (% , GB), Radyo link cihazlarına ilişkin bilgiler gibi birçok bilgiye erişilebilecektir.

Bu bilgilerin geçmişe dönük olarak sisteme girilmesi ve güncellemelerin eklenmesi, söz konusu bilgilerin coğrafi yer bilgisi aracılığıyla Türkiye haritası üzerine işlenmesi, kullanıcı ara yüzünden çeşitli sorgulamaların yapılarak görsel olarak gösteriminin yapılması, zaman serilerinde verilerin gelişiminin izlenebilmesi, raporlamaların yapılabilmesi, sektörde geliştirilecek stratejilerin belirlenmesine destek sağlayacaktır.